

Числа зі знаменниками 10, 100, 1000 и т. д. домовилися записувати без знаменника. Спочатку записуються цілу частину, а потім чисельник дробової частини. Цілу частину відокремлюють від дробової комою. Якщо дріб правильний, то перед комою пишуть нуль, а кількість знаків (цифр) після коми повинна дорівнювати кількості нулів у знаменнику. Такий запис дробів називається **десятковим**, а самі дробі – **десятковими**.

Приклади:

7,3; 0,08; 5,47;
14,7; 0,06; 5,75.

Щоб знайти дріб від числа треба це число помножити на дріб

Щоб знайти число за його дробом, треба число поділити на цей дріб.

За допомогою ділення знаходять десятковий дріб, що дорівнює даному звичайному дробу. Для цього треба поділити чисельник цього дробу на знаменник.

Приклад: $7/8 = 7 : 8 = 0,875$.

$$\begin{array}{r} 7 \quad \underline{18} \\ - 0 \quad 0,875 \\ - 70 \\ \underline{64} \\ - 60 \\ \underline{56} \\ - 40 \\ \underline{40} \\ 0 \end{array}$$

Знай!

Дотримуйсь!

Виконуй!

Конституція Десяткових Дробів

Дробі десятикові – то держава ціла.

Знаєш правила всі-
й дієш в ній уміло,

інструмент для життя це потрібний
дуже,

добре ним оволодій й користуйся,
друже!

5 клас

Алгоритми дій над десятковими дробами

Стаття 1. Правила арифметичних дій над десятковими дробами:

При додаванні і відніманні десяткові дробі потрібно підписати одне під одним так, щоб кома стояла під комою. Далі виконати відповідну дію, як з натуральними числами, не звертаючи уваги на коми. В отриманому результаті кому ставити під комою.

$$\begin{array}{r} 12,345 \\ + 3,210 \\ \hline 15,555 \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 12,345 \\ - 3,210 \\ \hline 9,135 \end{array}$$

Стаття 2. Множення десяткових дробів:

$$\begin{array}{r} 1,03 \\ \cdot 0,044 \\ \hline 412 \\ \hline 0,04532 \end{array}$$

Щоб перемножити два десяткові дробі, треба:

- незважаючи на коми, виконати множення цих чисел як натуральних;
- у добутку відокремити справа комою стільки десяткових знаків, скільки їх мають обидва множники разом.

Окремі випадки множення десяткових дробів:

- Щоб помножити десятковий дріб на 10, 100, 1000 і т.д., треба перенести в ньому кому праворуч на одну, дві, три і т.д. цифри.

$$3,761 \cdot 10 = 37,61$$
$$3,761 \cdot 100 = 376,1$$

- Щоб помножити десятковий дріб на 0,1, 0,01, 0,001 і т.д., треба перенести в ньому кому ліворуч на одну, дві, три і т.д. цифри.

$$16,5 \cdot 0,1 = 1,65$$
$$16,5 \cdot 0,01 = 0,165$$

Стаття 3. Ділення десяткових дробів: на натуральне число:

- Ділення десяткового дробу на натуральне число виконується так само, як ділення натуральних чисел, тільки, закінчивши ділення цілої частини числа, треба в частці поставити кому.

- Щоб поділити десятковий дріб на 10, 100, 1000 і т.д., треба перенести в ньому кому ліворуч на одну, дві, три і т.д. цифри.

$$3,761 : 10 = 0,3761$$
$$3,761 : 100 = 0,03761$$

- Щоб поділити десятковий дріб на 10, 100, 1000 і т.д., треба перенести в ньому кому ліворуч на одну, дві, три і т.д. цифри.

$$16,5 : 0,1 = 165$$
$$16,5 : 0,01 = 1650$$

- на десятковий дріб:
- Щоб поділити число на десятковий дріб, треба в діленому й дільнику перенести кому вправо на стільки десяткових знаків, скільки їх є в дільнику, а потім виконати ділення на натуральне число.

$$4,532 : 1,03 = 453,2 : 103$$
$$44 : 0,8 = 440 : 8$$

Стаття 4. Перетворення звичайного дробу в десятковий:

При перетворенні звичайного дробу в десятковий треба чисельник звичайного дробу поділити на знаменник.

Стаття 5. Порівняння десяткових дробів:

З двох десяткових дробів більший той, у якого більша ціла частина. Якщо десяткові дробі мають однакові цілі частини, то більшим буде той дріб, у якого більше число десятих; якщо число десятих однакове, то більшим буде той дріб, у якого більше число сотих і т.д.

Стаття 6. Округлення десяткових дробів:

Округлюючи десятковий дріб до певного розряду, всі цифри, записані за цим розрядом, замінюємо нулями або відкидаємо, якщо вони стоять після коми. Якщо першою цифрою за цим розрядом є 0,1,2,3, або 4, то останню залишену цифру не змінюємо. Якщо ж першою цифрою за цим розрядом є 5,6,7,8 або 9, то останню залишену цифру збільшуємо на 1.

$$4,532 \approx 4,5$$
$$4,5624 \approx 4,6$$